

Љубавна фанџазија – Борислав Баџин**ХРОНИКА ЈЕДНЕ ЉУБАВИ**

Рођена сам у Дубровнику 1715. године, у богатој трговачкој породици Срђана Бурића.

Рођена сам седамнаест минута пре брата Родомила – Рока и назвали су ме Богослова.

Легенда моје породице каже: да је се мом оцу, који је тада пловио на дубровачкој баркусији, негде у Егејском мору у близини Атоса – јавио Св. Влахо и рекао: да му је жена родила кћер и сина, које он никада неће видети, јер ће им се барка насукати на атоске гребене и нестати у бури, али да се он може спасити ако се закуне да ће сина и кћер крстити у римокатоличку веру у цркви Св. Влаха у Дубровнику.

Са шест месеци су нас одвели у цркву Св. Влаха, да нас крсте.

На самом крштењу вриштала сам из свег гласа, када су крштавали мог млађег брата, те су морали да оставе њега и прво мене да крсте; на што сам одмах престала са плачем и на запрепашћење свих присутних изговорила: *Јеехооо-вааа...*

Близу кнежевог двора нам је био дом, на оближњим отоцима Колочепу, Лопуду и Шипану отац је имао поседе и летњиковце. У нашој даљој рођачкој породици Бошковића имала сам најбољу другарицу Аницу, која је била годину дана старија од мене. Прву своју рану девојачку љубав крила сам пред десет година старијим Петром – Аничиним

братом, који нас је распамећивао читајући нам на француском, Корнеја и Молијера. Ужас прве љубавне трагедије осетила сам са тринаест година, када је Петар у двадесет другој години умро. Тек што ми је у срцу први пупољак љубави изникао, морао је да свене. До тада нисам много марила за Јосипа, млађег Петровог брата, који ме је на сахрани свога брата први пут пољубио – то нам је био први пољубац – пољубац, ледено хладних наших усана која су се спојила дрхтећи пред Танатосом.

Јосип Руђер Бошковић, већ у тим годинама био је посвећеник науке – фрањевачки ученик – исусовац. Знала сам да га свакодневно, стрпљиво чекам пред фрањевачком библиотеком, да би се прошетали Страдуном и кришом одлазили на Груж, где би се опијали у миловањима и љубљењима.

Горела сам од жеље да му се потпуно подам. Дрхтећи од страсти моје срце је за оправданост, потпуног давања, од њега тражило, да ми призна само једно – да ми призна да ме воли највише на свету. Само то сам тражила за узврат – само та реченица нас је делила од потпуног припадања једно другом. Али он никада није изговорио ту реченицу и никада нисмо водили љубав – потпуно се никада нисмо спознали, као човек и жена. Играли смо се еросом, одолевајући пред његовим највећим тајнама, док је љубав у мени расла као мајско сунце над Дубровником. Тек када је први пут одлазио за Венецију, када је марсилијана мога оца у којој је он био, кренула са пристаништа, видела сам му сузе у сјају ока и на уснама шапат у реченици – *Волим Те највише на свеѿу*. Осетила сам тада исту ону хладноћу – исти онај додир његових усана, онај дах смрти, када ме је први пут

пољубио, на гробу свог мртвога брата. Викнула сам тада:

– Петре само тебе волим.

Нисмо се више виђали чак ни када је долазио на допуст са својих високих школа.

Са сестром његовом Аницом, једном предивном песничком душом постала сам нераздвојна. Најлепши момци, који се само у Дубровнику могу наћи, били су нам на располагању.

Пред нашим понистрама су се смењивали трубадури, некада и у крви борећи се за наш осмех – обећала сам себи да никоме нећу припасти, до онеме којој ми је на расстанку рекао ону реченицу.

А он је свакога лета долазио, на моју и Аничину радост. Ја сам пред понистрима очекивала сваке вечери да ћу чути његов пој.

Само ми је на крају једнога лета Аница донела писмо од Руђера, кога јој при поласку даде, да ми га да. Писало је само:

Волим Те највише на свету – Ти си једина муза моја и све што будем поштивао знај, да сам у срцу своме, тајно -- само Теби посветио и именом Твојим словио Боја. Боја-Словко моја – оћрости ми.

Па, могло би се рећи да ме је то писмо и упутило, много година касније, да се сусретнем са оним правим – са јединим вредним моје љубави, коју сам тек у Венецији спознала те 1758. године. Наиме, била сам после свих тих година, јаловог љубавног ишчекивања, страшно повређена после првог објављивања Бошковићеве књиге *Теорија природне философије*, коју је посветио бечком надбискупу грофу Кристофору де Мигази и решила сам да коначно раз-

решим мистерију наше љубави.

У ствари: дуго већ није долазио у Дубровник, више од десет година – од 1747. и желела сам да га барем видим, да коначно после свих ових година поразговарамо.

Отац је те године умро. Брат, који је преузео све трговачке послове, уједно ме је замолио да обавимо у Венецији део посла заједно, а да ја отпутујем кочијом за Беч; на неку врсту политичких преговора са надбискупом, јер веровао је да ћу то ја боље од њега обавити. Мој брат Роко је био човек преког карактера, а његов претходни боравак у Бечу завршио се у затвору, из кога га је Руђер једва извукао. Руђера на сву моју тадашњу жалост, а касније велику срећу, нисам успела да сусретнем. Требало је да ме сачека у Венецији, при свом повратку из Беча за Рим.

У Венецији сам осам дана чекала Руђера, а онда се укрцала у кочију за Беч, сва уплакана и онеспокојена, после огромног разочарења. Након многих непреспаваних ноћи, проведених у размишљању – шта ћу му рећи? – где сам сваку своју реч, сваки покрет, до танчина испланирања, а онда овакав потпуни слом – можда га никада више нећу видети? – помишљала сам и на најгоре; нисам се никако више желела вратити кући, поново у исту ону ноћ у којој не могу наћи свој изгубљени сан. Кочија је пошла, а онда из лавиринта туге сломљеног венецијанског, кишног јутра прену ме пуцањ и избезумљено-радосни крик кочијаша:

– Господине Ђакомо! – Па ви ћете путовати с нама?

Ушао је и сео преко пута мене – **Он** у свом сјају своје младости и лепоте – Ђакомо Казанова де Сеингалт... Кочија је поново кренула, али то је сада била златна кочија, која је полетела сунцем обасјаним венецијанским уским распева-

ним улицама. Цео претходни мој живот, нестао је у једном његовом осмеху у његовим очима сам тренутно пронашла одговоре на све тајне постојања. Сви моји страхови из прошлости и слутње будућности, нестале су пред осећањем апсолутне сигурности у своју непогрешивост. Радосно узбуђење испуњено храброшћу и одважношћу засијало ми је у срцу ишчекујући неминовност појаве тотално испољеног живота.

Спонтана сигурност у његовом говору показивала је такву моћ преображења у мени, да је сваки мој дах и глас постајао непоновљиво-позната песма, испевана у слави лепоте.

Конверзацију смо отпочели на француском, па поменувши његов родни град Трст, наставио је са причом на мом матерњем језику, кога је научио у младости се дружећи са тршћанским Србима.

– Драга моја прелепа Госпо – говорио ми је – Дубровник је тајна престоница Европе, престоница за најмудрије и најсензуалније душе, које тајећи њену лепоту у срцу своје, никада не долазе у њу више но једном у своје животу или навек остају у њој.

Нисам могла да препознам себе, трансформисала сам се у лик његове љубавнице, без икакве треме сам преузела главну улогу у једној епизоди, са тим човеком, глумцем на отвореној животној сцени, највећим глумцем кога је икада упознао свет.

Те исте ноћи у једној крчми, први пут сам водила љубав са највећим љубавником свих времена, који је искрено могао да ми каже: *Волим Те, највише на свеју*. Никада ми није био неверан док смо били тих три месеца заједно и ни-

када нисам сумњала да ме је заиста тада волео, највише на свету.

У Бечу сам уз његову помоћ и захваљујући његовим везама, успешно завршила посао са надбискупом – написала сам писмо брату, рекавши му да ћу се вероватно дуже задржати у Бечу.

У та три месеца наше љубави стали су сви моји животи, све што сам тада доживела са њим претворило се у мени у згуснути животни екстрат од кога се могу саставити милијарде остварених, самореализованих бивстава једнога Бића.

Он је највећи песник најлепше песме над песмама, опеване у једном животном даху у коме је стао један тотално самореализован живот.

Рекао ми је једном:

– Досада је једини пакао, који је Данте требао да опева. Једино од чега страхујем и пред чијом сенком непрекидно узмичем и бежим, је чамотиња. И зато радије се дружим и са самим ђаволом – јер Бог ми је убитачно досадан. Људе никада нисам ценио по добру и злу – већ само колико су интересантни и забавни. Глупост презирем, јер је страховито досадна, чак и када је смешна.

После неколико недеља проведених у Бечу, отишли смо за Париз. Имала сам несумњиви осећај, да тамо, где је боравио он – само ту се одвијао прави живот, све ван тога је била имитација правога живота. Невероватно је како је он постизао да и без једне речи буде у центру пажње.

Била сам присутна када су највећи умови тадашњег света у престоници културе, у Паризу – не дишући слушали шта ће *неозбиљни шарлашан* рећи. Они који су данима и

ноћима расправљали о философији, науци, религији, магији – један Робеспјер, велики Волтер, са страхом су пред њим излагали своје тезе – а он је без икаквог труда и застоја у мишљењу, *сипао*, као из рукава своје, шалећи се чак и на рачун једног Волтера. Никада није био надмен и сујетан, мада искрено говорећи, никада нисам чула ни видела да је у полемикама био побеђен – увек је био у праву.

Мој брат Родмило – Роко, био је човек суровог карактера, страствен и напрасит, ни мало лукав ни мудар; трговина га никада није занимала, већ војничка служба. Са непуних осамнаест лета отац га је послао у Беч на студије трговине, али је напустио студије ступивши у војну службу. Био је рођени војник, ратник и у рату Аустрије са Турском својом способношћу и храброшћу, напредовао до капетанског чина. Турци су га заробили 1735. године и затворили у београдску тврђаву. Миром потписаним у Београду 1735. године, бива ослобођен и враћа се у Дубровник. Али, убрзо после његовог неуспешног покушаја да у Дубровнику заведе војну управу, бива протеран на десет година из Републике и поново одлази у службу Марије Терезије. После рата Аустрије са Француском и Баварском и миром потписаним у Дрездену, жени се баронесом Маријом фон Бенке и преузима племићку титулу барона фон Бенкеа, а Марија Терезија му за верну службу додељује винограде код Петроварадина.

Када је отац умро, Роко долази у Дубровник и преузима све очеве трговачке послове.

Писмо које сам из Беча послала брату, затекло га је још у Венецији и чим га је примио почео је да се бесно распитује о нама, преко својих пријатеља, који су долазили

из Беча. Када је сазнао да сам у Паризу са Ђакомом Казановом, кренуо је у потрагу за нама. Можеш претпоставити, шта су му све испричали о Ђакому, када је као разјарени лав, кренуо нашим траговима, да спасе сестру од таквог развратника, који је угрозио част и углед породице Бурић и племство фон Бенкеа.

Те кобне вечери у позоришту италијанске комедије у Паризу извођен је Ђакомов балет *Тесалијанке*. Враћали смо се из позоришта у кућу где смо одсели код старе грофице, једне од многобројних Ђакомових париских мецена. Тада изненада, при нашем веселом и раздраганом изласку из кочије из мрака је искочио мој разјарени брат. Оборио је изненађеног Ђакома, ударцем песнице, бацио се на њега, извадио нож и ставио му под грло. Несумњиво да би га ту на лицу места пред Грофичином кућом и заклао. Ђакомо није био наоружан. Погледала сам око себе и дохватила повећи камен који се ту затекао и из све снаге сам ударила брата више пута у главу. Лобања му је прсла и крв је шикнула по мом лицу.

Убила сам га.

У кочију коју још нисмо били отпустили, унели смо мог несрећног брата. Одвезли смо се ка шумама, ван Париза, где је Ђакомо, отказао кочију, наравно, добро плативши кочијашу за ћутање о минулом догађају.

Сахранили смо Родмила.

Била сам сва избезумљена од страха, осећала сам у глави, тамо на истом месту где сам ударила брата, огромну бол, која ми је искривила и паралисала усне, муцајући сам проговорила:

– Ђа-ако-омо, јеедина љубави моја, молим Те, учини

нешто – јаа нее ммогу са овим жживети више. Ако ме стварно волиш – поомози ми...

Припремио нам је постељу, ту на обали Сене – на реци у којој се огледао пун париски месец и у дубокој, мекој, влажној трави. Скинуо је свој огртач и легла сам у мирису његовог тела.

Отишао је негде дубоко у шуму. Када се вратио носио је букет најлепшег пољског цвећа. Положио га је крај моје рашчешљане плаве косе и легао крај мене.

– Поједи овај плод, као вечни завет љубави наше. – рекао ми је то и дао ми мали црвени бобичави плод. Никада ништа слађе у животу нисам окусила. Тренутно је престала бол и добила сам огромну жељу да буде у мени. Рекла сам му:

– Узми ме мили мој, воли ме, као што никада никога ниси.

Никада нећу заборавити ту ерупцију љубави и страсти која је потресла моју душу. Била сам лансирана брже од светлости до краја свемира, где ме је чекао мој сан из кога се више никада нисам будила.

Ето, драги моји, – то ти је прича о мојој заувек изгубљеној љубави.

О ПИСЦУ

Борислав Батин рођен је у Београду 23. децембра 1954. године. По занимању је инжењер машинства. Од ране младости пише поезију и прозу, објављивао је своје текстове у многим штампаним и електронским медијима.

До сада је објавио: *Зборник свесновидости* – збирку поезије, есеја и кратких прича, (2001), *Три дана новембра*, роман (2004) и исте године био у конкуренцији за *Нинову награду*, *Лојонаути*, научно-фантастични. роман (2004) који је преведен у дигиталном издању на енглески језик и налази се у националним библиотекама САД, Аустралије, Канаде..

Живи у Београду.

